

Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 74 00
F: 01 478 74 22
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

PROIZVODI, DANI KOT CELOTA NA TRG (PROIZVODI – OBJEKTI)

POJASNILO

Številka: 007-46/2019/2

Datum: 6. 2. 2019

1. NAMEN

Po uveljavitvi Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost (Uradni list RS, št. 18/13, 24/13, 26/13, 61/17 – GZ, 61/17 – ZUreP-2), ki je uvedla povezavo med »proizvodi« in »objekti« ter vse take objekte uvrstila med »enostavne objekte«, so se začeli v prostor postavljati številni tako imenovani »šotori«, »baloni«, »montažne konstrukcije«, »montažni šotori«, »montažne hale«, »kontejnerji«, »montažne hiške«, »montažne nadstrešnice«, »prefabrikati«, »mobilne konstrukcije«, itd.. Čeprav je bilo tudi za enostavne objekte določeno, da se le-ti ne smejo postavljati v nasprotju s prostorskimi akti, je prihajalo do neustreznega umeščanja v prostor ter neustrezne rabe teh objektov. Izkazalo se je, da je določba neustrezno definirala, kdaj se določen proizvod lahko uporablja kot stalen objekt ter kaj mora dokazati proizvajalec takega proizvoda, da bo lahko zagotovil varno uporabo. Glede na zaznane težave je [Uredba o razvrščanju objektov](#) (Uradni list RS, št. 37/18, v nadaljevanju Uredba) področje »proizvodov, kot celota danih na trg«, ki se v prostoru postavljajo in uporabljajo kot objekt (v nadaljevanju proizvod-objekt), razvrstila med nezahtevne objekte. To pomeni, da je zanje treba pridobiti gradbeno dovoljenje ter prijaviti začetek gradnje (postavitve). Prav tako je uredba natančneje definirala, katere pogoje mora proizvod izpolnjevati, da se ga lahko uporablja kot objekt.

Glede na uveljavljeno prejšnjo slabo prakso in novo Uredbo s strožjimi zahtevami za proizvode-objekte, se postavljajo številna vprašanja. Zato v tem dokumentu natančneje pojasnjujemo pojem proizvod-objekt, pojasnjujemo pravila za klasifikacijo in razvrščanje teh objektov, na kaj mora biti pozoren investitor, ko se odloča o investiciji v tak proizvod-objekt, kaj se ugotavlja v upravnem postopku izdaje gradbenega dovoljenja, kaj je pomembno pri postavljanju proizvodov-objektov ter kaj in kako proizvajalec jamči, da proizvod ustreza zahtevanim predpisom ter s tem zagotavlja ustrezno varnost objekta. Pojasnilo je tudi vodilo pristojnim inšpekcijam za njihova ravnanja.

2. OMEJITEV UPORABE POJASNILA

[Gradbeni zakon](#) (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr., v nadaljevanju GZ) določa, da je objekt stavba, gradbeni inženirski objekt ali drug gradbeni poseg, narejen z gradbenimi, zaključnimi gradbenimi ali inštalacijskimi deli, sestavljen iz gradbenih proizvodov, proizvodov ali naravnih materialov, skupaj s trajno vgrajenimi inštalacijami in napravami v objektu, ki so namenjene delovanju objekta. To pojasnilo obravnava samo proizvode-objekte. Različna vozila (npr. avtodomi, bivalne prikolice), ki so samo parkirana na določenem mestu ali v prostoru odloženi proizvodi (npr. ladijski kontejner), za postavitve katerih se ne uporablja gradbenih, zaključnih gradbenih ali inštalacijskih del (npr. se ne izkopava ali utrjuje površina za postavitve, ne gradi priključkov do teh »objektov«, ne dodaja nobenih novih inštalacij ali odprtih itd.) niso objekti, kot jih definira GZ in jih v pojasnilu zato ne obravnavamo.

Opozoriti je treba na izjemo, ki jo določa GZ v tretjem odstavku 1. člena, kjer med drugim določa, da se določbe GZ ne uporabljajo za graditve objektov, ki pomenijo **kmetijsko-gozdarsko opremo** v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča. V [Zakonu o kmetijskih zemljiščih](#) (Uradni list RS, št. 71/11 – UPB, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17) je v 3.č členu pomožna kmetijsko-gozdarska oprema navedena: npr. brajda, klopotec, kol, količek, žična opora, opora za mrežo proti toči, opora za mrežo proti ptičem, obora, ograja za pašo živine, ograja ter opora za trajne nasade, ograja za zaščito kmetijskih pridelkov, premični tunel in nadkritje, zaščitna mreža. V zvezi s tem je treba pojasniti, da gre v primeru premičnih tunelov glede na rastlinjake (stavbe za rastlinsko pridelavo), za konstrukcije enostavnejše izvedbe, ki njihove površine začasno ščitijo pred vremenskimi vplivi in se jih med rastno dobo lahko prestavlja.

Prav tako to pojasnilo ne obravnava objektov, ki se uporabljajo kot **začasni objekt** namenjeni prireditvam ali sezonski ponudbi, ki se postavljajo samo za namen in čas prireditve ali med sezono (43. točka prvega odstavka 3. člena GZ). GZ določa, da za postavitve teh objektov gradbeno dovoljenje in prijava začetka gradnje nista pogoj, zato jih tudi Uredba ne obravnava.

3. PROIZVOD-OBJEKT

Četrty in peti odstavek 7. člena Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/18)

(4) Nezahteven je tudi objekt, ki ne izpolnjuje meril za enostaven objekt, če je kot celota dan na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, in se za njegovo postavitve ne uporabljajo betonska in zidarska dela ter se na mestu postavitve ne varijo konstrukcijski elementi.

(5) Šteje se, da je proizvod kot celota dan na trg, če proizvajalec varnost zagotovi v skladu s predpisom, ki ureja splošno varnost proizvodov, in je iz tehnične dokumentacije proizvoda razvidno, da so za predvideni namen uporabe izpolnjene zahteve gradbenotehničnih predpisov.

Uredba določa več pogojev, ki jih mora proizvod izpolnjevati, da se lahko šteje kot proizvod-objekt:

1. imeti mora opredeljen namen uporabe,
2. je kot celota dan na trg,
3. za njegovo postavitve se ne sme uporabljati betonskih in zidarskih del ter se na mestu postavitve konstrukcijskih elementov ne sme variti,
4. izpolnjevati mora zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov,
5. glede na namen uporabe mora izpolnjevati zahteve gradbenotehničnih predpisov,
6. imeti mora tehnično dokumentacijo proizvoda.

Podrobneje so pogoji za nezahtevne objekte proizvode-objekte opredeljeni tudi v točki [Tehnične smernice za graditev TSG-V-006: 2018 Razvrščanje objektov](#) (objavljena na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor - v nadaljevanju Tehnična smernica).

2.4 NEZAHTEVNI OBJEKTI – Tehnična smernica za graditev TSG-V-006: 2018 Razvrščanje objektov

(1) Posebnost določb o merilih za razvrstitev med nezahtevne objekte je, da so mednje uvrščeni tudi objekti, ki so kot celota dani na trg kot proizvodi, ki izpolnjujejo zahteve predpisov o splošni varnosti proizvodov in se za njihovo postavitve ne bodo uporabljala betonska in zidarska dela ter se konstrukcijski elementi na mestu postavitve ne bodo varili. Podobno, a manj jasno določno je to vseboval tudi prej veljavni predpis, ki je takšne objekte razvrščal med enostavne objekte. Ključni novosti nove ureditve sta, da se takšni objekti zdaj razvrščajo med nezahtevne objekte, kar pomeni, da se zanje izdaja dovoljenje, in da so za te proizvode postavljena bolj zavezujoča pravila o izpolnjevanju predpisanih zahtev. Med nezahtevne objekte so razvrščeni zato, ker so prostorsko zaznavni (definicija iz Gradbenega zakona), a je njihovo varnost – v primeru objektov to pomeni gradbenotehnično neoporečnost zagotovil že proizvajalec in zato vsakokratno ponovno preverjanje s postopkom projektiranja in gradnje ni niti potrebno niti smiselno.

(2) Da se bo tak proizvod štel za nezahteven objekt, mora proizvajalec izpolniti naslednje pogoje:

- na trg mora biti dan kot celota,
- proizvod mora imeti določen namen uporabe,
- izpolnjevati mora zahteve predpisov o splošni varnosti proizvodov,
- izpolnjevati mora bistvene in druge zahteve, kar pomeni zahteve gradbenih, funkcionalnih, okoljskih in drugih predpisov,
- za proizvod mora obstajati tehnična dokumentacija, iz katere je mogoče razbrati namen uporabe in ki izkazuje izpolnjevanje predpisanih zahtev,
- pri postavitvi objekta ne bo šlo za izvajanje gradbenih del – betonskih in zidarskih del ali varjenja konstrukcijskih elementov.

(3) Da je proizvod dan na trg kot celota, pomeni, da proizvajalec zagotavlja skladnost vsakega dela proizvoda in proizvoda kot celote z veljavnimi predpisi in določi njegov namen. Za šotor to npr. pomeni, da mora proizvajalec za celoto pritrdilnih, konstrukcijskih in prekrivnih elementov (lahko pa tudi prezračevalnih, osvetlitvenih in drugih elementov) določiti namen in opraviti vse potrebno, da bo lahko izjavil, da je proizvod varen – torej v skladu z veljavnimi gradbenimi, funkcionalnimi, okoljskimi in drugimi ustreznimi predpisi.

(4) Proizvod je nezahteven objekt le pod pogojem, da se na lokaciji ne izvaja betonskih ali zidarskih del ali se na mestu postavitve ne varijo konstrukcijski elementi. Vsako tako delo pomeni, da tak objekt nič več ne šteje za proizvod, ampak se ga razvršča kot ostale objekte, kot to določa Gradbeni zakon.

3.1 IMETI MORA DOLOČEN NAMEN UPORABE

Različna poimenovanja proizvodov, kot so šotor, balon, zabojnik, mobilna hišica, kovinska nadstrešnica, montažna hala, prefabrikat, itd., predstavljajo predvsem opis konstrukcije (jeklena), oblikovanje (zabojnik), opis načina postavitve (montažna) ali možnost premikanja (mobilna). Ta poimenovanja še ne določajo namena uporabe proizvoda. Če se želi tak proizvod varno uporabljati kot objekt, mora imeti proizvod določeno nameravano uporabo. Tako mora proizvajalec opredeliti, ali se proizvod uporablja kot proizvod-objekt za namen npr. stavbe za rastlinsko pridelavo (CC-SI 12711), garažno stavbo (CC-SI 12420), stavbo za skladiščenje pridelka (CC-SI 12713), skladiščno stavbo (CC-SI 12520), nadstrešnica (CC-SI 12740) itd. Pri slednjem je pomemben podatek, kaj se v teh proizvodih-objektih sme skladiščiti.

V primeru nadstrešnice (CC-SI 12740) opozarjamo, da Uredba pri klasifikaciji določa izjemo, saj gre v tem primeru dejansko za opis konstrukcije in ne opis namena. Ta se uporablja izključno v primeru, ko gre za pripadajoč objekt h glavnemu objektu in nima opredeljenega namena (npr. nadstrešnica kot oprema vrta, ki se občasno uporablja za postavitve mize, drugič kot skladiščni prostor ali občasno za garažiranje vozila). Če je namen nadstrešnice znan, se le-to vedno klasificira po namenu in ne kot »nadstrešnica«. V primeru nadkritja parkirnih mest gre torej za garažno stavbo (CC-SI 12420), kadar gre za nadkritje skladiščnega prostora, gre za skladiščno stavbo (CC-SI 12520).

3.2 KOT CELOTA DAN NA TRG

Proizvod, kot celota dan na trg pomeni, da proizvajalec na trg daje celoten proizvod-objekt in ne posameznih konstrukcijskih in drugih sestavnih elementov objekta. Proizvod-objekt mora imeti (pred)izdelane že vse elemente, ki sestavljajo objekt, od sistemov za pritrditev v tla, do konstrukcijskih in prekrivnih elementov ter morebitnih inštalacij (prezračevalnih, osvetlitvenih in drugih elementov). Za vse elemente in celoto mora proizvajalec zagotavljati skladnost s predpisi. Tako morajo biti za elemente, ki so gradbeni proizvodi v skladu z zahtevami Uredbe 305/2011/EU in Zakona o gradbenih proizvodih (Uradni list RS, št. 82/13, ZGPro-1) na voljo dokazila o skladnosti teh proizvodov. Primer: en od elementov proizvoda-objekta je kovinska konstrukcija v skladu s SIST EN 1090-1:2009+A1:2012, zato mora imeti vsa potrebna dokazila, ki jih predvideva navedeni standard in predpis, ki velja zanj.

Proizvajalec proizvod-objekt sestavlja iz več elementov. Ti so lahko izdelani pri proizvajalcu ali pa jih proizvajalec kot posamezen element dobi od drugega proizvajalca. Za razliko od klasične gradnje mora biti proizvod-objekt tudi kot sestavljena celota preverjen (računsko, z meritvami ali preizkusi) že v procesu izdelave - pri proizvodnji in odgovornost za varnost celotnega proizvoda-objekta prevzema proizvajalec le-tega.

Za proizvod-objekt, se tako ne more šteti proizvod, ki je sicer sestavljen iz posameznih (gradbenih) elementov, a na trg ni bil dan kot celota. Prav tako se za proizvod-objekt ne šteje objekt, ki ga je investitor sestavil iz dveh ali več proizvodov-objektov kot npr. združevanje dveh skladiščnih stavb (šotorov), če tega ni predvidel že proizvajalec. Kot proizvod-objekt, se prav tako ne bo mogel šteti objekt, če bo investitor posameznemu proizvodu-objektu dodajal elemente, ki niso sestavni del celote in jih proizvajalec skupaj s svojim proizvodom ni preverjal in zanje torej ne more prevzemati odgovornosti kot npr. predhodno betonirani temelji ali naknadno vgrajene inštalacije.

Seveda se objekti, ki uporabljajo dele, ki so predizdelani (in so proizvodi), lahko vgradijo v objekt, a v tem primeru ne gre za proizvod-objekt, ampak veljajo »klasična« pravila graditve po GZ,.

3.3 ZA NJEGOVO POSTAVITEV SE NE SME UPORABLJATI BETONSKIH IN ZIDARSKIH DEL TER SE NA MESTU POSTAVITVE KONSTRUKCIJSKIH ELEMENTOV NE SME VARITI

Za postavitve tovrstnih proizvodov-objektov Uredba izrecno prepoveduje določene vrste gradbenih del, za katere proizvajalec v naprej ne more zagotavljati varnosti in ustrezne kakovosti. Da se objekt šteje za proizvod-objekt, se pri postavitvi ne sme npr. betonirati temeljev ali betonske plošče, zidati sten, variti konstrukcij itd.. Tako pri umeščanju proizvodov-objektov v prostor pravzaprav govorimo o postavitvi proizvoda-objekta in ne o gradnji, saj se izvajajo zgolj montažna dela.

Ni možno ločeno govoriti o gradnji npr. temeljne plošče in naknadno ločeno o montaži proizvoda-objekta. Uredba ne klasificira in ne razvršča posameznih konstrukcijskih elementov objekta, temveč vedno samo objekte z znanim namenom kot samostojne celote. Investitor ne more pridobiti ločeno gradbenega

dovoljenja zgolj za gradnjo npr. betonske plošče, saj mora v postopku izdaje gradbenega dovoljenja navesti namen gradnje. V tem primeru gre za klasično gradnjo npr. skladiščne stavbe, ki se razvršča v skladu s 5. do 8. členom uredbe. Se pa v teh primerih lahko v projektu skladno z 20. členom [Pravilnika o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov](#) (Uradni list št. 36/18, 51/18 – v nadaljevanju Pravilnik o dokumentaciji) posamezne vsebine načrtov projektne dokumentacije za izvedbo gradnje nadomestijo s tehnično dokumentacijo proizvoda.

Proizvodi-objekti se lahko, če proizvajalec za svoj proizvod to predvidi in je to ustrezno preveril, postavljajo na legalno zgrajene obstoječe urejene površine (npr. asfaltirane površine v okviru gradbene parcele obstoječe stavbe, npr. dvorišče).

3.4 IZPOLNJEVATI MORA ZAHTEVE IZ PREDPISOV, KI UREJAJO SPLOŠNO VARNOST PROIZVODOV

Zagotavljanje varnosti proizvoda - objekta je na strani proizvajalca. Splošno varnost proizvodov ureja [Zakon o splošni varnosti proizvodov](#) (Uradni list RS, št. 101/03, v nadaljevanju ZSVP-1). V skladu s tem zakonom mora proizvajalec zagotoviti, da proizvod v normalnih ali realno predvidljivih pogojih uporabe, vključno s svojo življenjsko dobo in po potrebi z zagonom, montažo in predpisanim vzdrževanjem, ne predstavlja nikakršne nevarnosti ali pa samo minimalno nevarnost, ki se ob primerni uporabi proizvoda oceni za sprejemljivo in skladno z visoko ravno varnosti in zdravja oseb z upoštevanjem predvsem:

- lastnosti proizvoda, vključno z njegovo sestavo, embalažo ter navodili za montažo in po potrebi za namestitve in vzdrževanje,
- vpliva na druge proizvode, kadar se utemeljeno predvideva, da bo uporabljen z njimi,
- predstavitve proizvoda, označevanja, opozoril in navodil za uporabo in odstranjevanje ter drugih oznak ali podatkov o proizvodu,
- vrste potrošnikov, ki so v nevarnosti, kadar uporabljajo proizvod, predvsem otrok in starejših.

V skladu s 6. členom ZSVP-1 se šteje, da je proizvod varen, kar zadeva vidike oziroma vrste nevarnosti, urejene s posebnimi predpisi, ki niso del harmoniziranega prava Evropskih skupnosti, katerih cilj je zagotoviti varnost proizvodov, če izpolnjuje zdravstvene in varnostne zahteve teh predpisov. Domneva se, da je proizvod varen, kar zadeva vidike oziroma vrste nevarnosti, opredeljene v slovenskih nacionalnih standardih, pripravljenih na podlagi evropskih standardov in objavljenih na seznamu iz tretjega odstavka tega člena, če je skladen z zahtevami teh standardov. Seznam standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen je objavljen na [spletnih straneh MGRT](#) in v [Uradnem listu RS](#). Z vidika zahtev ZSVP-1 je treba gradbenotehnične predpise razumeti kot posebne predpise, kot jih določa 6. člen omenjenega zakona.

V primeru, da predpisov in standardov za določen proizvod ni, v skladu s 7. členom ZSVP-1 velja, da se skladnost proizvoda ugotavlja na podlagi slovenskih nacionalnih standardov, priporočil Komisije EU, ki vsebujejo smernice za ugotavljanje varnosti proizvodov, sprejetih kodeksov uveljavljenega ravnanja glede varnosti proizvodov na posameznih področjih, stanja tehnike in tehnologije ter upravičenih pričakovanih potrošnikov o varnosti.

3.5 GLEDE NA NAMEN UPORABE MORA IZPOLNJEVATI ZAHTEVE GRADBENOTEHNIČNIH PREDPISOV

Ker se ti proizvodi uporabljajo kot objekti, morajo le-ti zagotavljati enako mero varnosti pri uporabi, kot klasično grajen objekt, zato uredba določa, da morajo proizvodi-objekti glede na namen uporabe in lokacijo postavitve izpolnjevati tudi zahteve gradbenotehničnih predpisov.

Proizvajalec mora glede na predviden namen rabe proizvoda-objekta npr. kot stavbo za rastlinsko predelavo, skladiščno stavbo, garažno stavbo in glede na možne lokacije (potresna varnost, vetrovne cone, požarni odmiki, itd.) preveriti, katere zahteve gradbenotehničnih predpisov se nanašajo na določeno vrsto proizvodov-objektov. Praviloma bo vedno moral uporabiti Pravilnik o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Uradni list RS, št. 101/05 in 61/17 – GZ) in Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (Uradni list RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07, 12/13 in 61/17 – GZ). Prav tako bi v primeru, da proizvod-objekt vključuje električne inštalacije, moral upoštevati Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/09, 2/12 in 61/17 – GZ). V kolikor gre za ogrevane prostore, je treba preveriti, ali je za to vrsto uporabe treba upoštevati določbe Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 52/10). Če gre za skladiščenje določenih vrst snovi pa tudi Pravilnik o tehničnih in organizacijskih ukrepih za skladiščenje nevarnih kemikalij (Uradni list RS, št. 23/18).

Pri postavitvi proizvoda-objekta je pomembno vedeti, za katere lokacije je primeren za katere pa ne. To se veže na potresno odpornost, obremenitev s snegom in vetrom, z vidika mehanske odpornosti in stabilnosti je postavitve vezana na geomehanske lastnosti tal, predvsem na njeno nosilnost. Glede na požarne lastnosti ovoja (požarna odpornost in gorljivost) proizvoda-objekta je pomembno določiti varne odmike od sosednjih objektov in/ali parcel. Lokacija je pomembna tudi z vidika zagotavljanja ustrezne zvočne zaščite proizvoda-objekta, njegova orientacija pa lahko vpliva na rabo energije v proizvodu-objektu, kjer je to relevantno.

Vsi gradbenotehnični predpisi, ki se nanašajo na izpolnjevanje bistvenih zahtev so objavljeni na [spletnih straneh MOP](#). Proizvajalec mora preveriti tudi druge veljavne predpise, ki bi za določen namen objekta lahko vsebovali tehnične zahteve.

Še o uporabi standarda SIST EN 13782, ki se nanaša na določanje varnost **začasnih konstrukcij - šotorov**. Iz vsebine standarda je razvidno, da specificira zahteve, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju, izračunu, izdelavi, postavitvi, vzdrževanju in obratovanju/uporabi tovrstnih šotorov. Iz naštetega izhaja, da so v standardu zajete ustrezne varnostne zahteve, vendar le začasne konstrukcije – šotore. Tehnična mapa, iz katere izhaja, da so izpolnjene varnostne zahteve iz standarda SIST EN 13782 je lahko ustrezno dokazilo izpolnjevanja zahtev ZSVP-1 začasne konstrukcije. GZ začasen objekt definira kot objekt, namenjen prireditvam ali sezonski ponudbi, ki se postavi samo za namen in čas prireditve ali med sezono. V kolikor se ne postavlja začasen proizvod (objekt), mora proizvajalec namesto tega standarda upoštevati vse v prejšnjem odstavku našete relevantne predpise, skladno z namenom objekta.

3.6 IMETI MORA TEHNIČNO DOKUMENTACIJO PROIZVODA

Proizvod-objekt je sestavljen iz (gradbenih) proizvodov, kot celota pa ni gradbeni proizvod v smislu predpisov za gradbene proizvode (Uredba 305/2011/EU in ZGPro-1). Za tak proizvod-objekt, proizvajalec ne more podati izjave o lastnostih in se ga ne označuje s CE oznako, saj zanj ne obstaja harmonizirana tehnična specifikacija (harmonizirani standard, evropski ocenjevalni dokument), ki bi predpisovala deklariranje lastnosti v povezavi z bistvenimi značilnostmi za vse elemente proizvoda-objekta.

Zato mora proizvajalec za proizvod-objekt izdelati tehnično dokumentacijo proizvoda in v njej podati vse potrebne informacije pomembne za varnost proizvoda in njegovo uporabo v skladu z ZSVP-1. Tehnična dokumentacija mora vsebovati tudi vsebine, ki jih določajo gradbenotehnični predpisi (glej točko 3.5).

Proizvajalec mora navesti, katere zgoraj našete dejavnike iz točke 3. 5 je preveril in za katere postavitve jamči varnost svojega proizvoda. Te podatke mora navesti v tehnični dokumentaciji proizvoda tako, da je izkazano izpolnjevanje ustreznih zahtev. Podatki morajo biti zapisani na preprost, poljuden način, da so razumljivi uporabniku.

Proizvod-objekt je sestavljen iz različnih elementov, kot npr. sidra, elementi konstrukcije, fasadni elementi, streha, vrata, okna, inštalacije. Vsak element mora imeti ustrezno tehnično dokumentacijo. Če gre za harmoniziran proizvod pa tudi Izjavo o lastnosti in CE oznako za ta proizvod.

PRIPOROČILO:

Pri pripravi tehnične dokumentacije naj si proizvajalci pomagajo s Pravilnikom o projektni dokumentaciji ter pravili stroke (pravila stroke pripravljata Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirska zbornica Slovenije), ki bodo podrobneje določala način izdelave projektne dokumentacije. Za ustrezno uporabo gradbenotehničnih predpisov, kot je npr. izračun mehanske odpornosti v skladu z Evrokodi, uporabo požarnih predpisov itd., je skoraj neizbežno sodelovanje pooblaščenih inženirjev in pooblaščenih arhitektov, ki imajo specifična znanja s področja gradbenih konstrukcij, mehanske odpornosti, požarne varnosti, gradbene fizike, itd..

4. KLASIFICIRANJE IN RAZVRŠČANJE OBJEKTOV

Uredba v 2. členu določa, da se objekti **klasificirajo** glede na namen uporabe. Kot je bilo že pojasnjeno, pojem »šotor« še ne opredeljuje namena objekta, temveč zgolj vrsto konstrukcije (npr. začasna konstrukcija – šotor, katerega varnost je zagotovljena v skladu s SIST EN 13782). Uredba zato »šotora« ne klasificira in ga tudi ne **razvršča**. Prav tako se v postopkih izdaje gradbenega dovoljenja ne odloča o npr. o zahtevi za postavitve šotora, kontejnerja, jeklene montažne konstrukcije, itd., temveč o postavitvi stavbe za rastlinsko pridelavo (CC-SI 12711), garažne stavbe (CC-SI 12420), skladiščne stavbe (CC-SI 12520) ali stavbe za skladiščenje pridelka (CC-SI 12713) itd..

Uredba v četrtem odstavku 7. člena za proizvode-objekte določa izjemo glede njihovega razvrščanja. Objekt, ki se postavlja kot proizvod-objekt in je tako majhen, da ustreza merilom za enostaven objekt, se razvrsti med enostavne objekte. Vsi večji objekti, ne glede na njihovo velikost in splošna ter posebna merila iz uredbe, postavljeni kot proizvodi-objekti, pa se vedno razvrščajo med nezahtevne objekte, tudi če bi po splošnih in posebnih merilih sodili med manj zahtevne ali celo zahtevne objekte.

Stavbe za rastlinsko pridelavo (CC-SI 12711) – stavba z eno etažo, višine 4 m, globine 1 m in nosilnega razpona 4 m (splošna merila iz 8. člena uredbe) ter površine velikosti do vključno 50 m² (priloga 1), tako razvrstimo med enostavne objekte. Vsi rastlinjaki kot proizvodi-objekti, ki presegajo prej navedena merila, pa se vedno razvrščajo med nezahtevne objekte, tudi če merijo več tisoč kvadratnih metrov.

5. POSTOPEK DOVOLJEVANJA

Za proizvod-objekt, ki presega merila za enostavne objekte, je treba pridobiti gradbeno dovoljenje za nezahteven objekt. Investitor v skladu s 35. členom GZ zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja vloži na obrazcu ([priloga 11B Pravilnika o dokumentaciji](#)).

Zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja se priloži:

- dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja za nezahteven objekt, izdelana na obrazcu ([priloga 6 Pravilnika o dokumentaciji](#));
- mnenja pristojnih relevantnih mnenjedajalcev, razen če se nameravana postavitve nahaja na območju prostorskega izvedbenega akta, h kateremu so mnenjedajalci kot nosilci urejanja prostora dali

pozitivno mnenje in se v njem izrekli, da pridobivanje mnenj v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ni potrebno;

- če investitor v zemljiški knjigi nima vpisane lastninske ali druge stvarne pravice na nepremičninah, na katerih se bo izvajala gradnja:
 - notarsko overjeno pogodbo o pridobitvi te pravice, ki je predlagana za vpis v zemljiško knjigo,
 - sodno ali upravno odločbo, ki mu omogoča gradnjo oziroma izvajanje del,
 - sklep o določitvi investitorja kot upravljavca nepremičnine, če gre za nepremičnino v lasti njegovega ustanovitelja, razen če je iz uradnih evidenc razvidno, da je investitor zakoniti upravljavec, ali
 - drugo listino, ki v skladu z zakonom omogoča gradnjo oziroma izvajanje del.

GZ določa, da pri dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja za nezahteven objekt ni treba imeti podpisa projektanta in vodje projekta. Navedeno pomeni, da lahko dokumentacijo pripravi kdorkoli, vendar pa mora le-ta vsebovati vse vsebine, ki so določene s Pravilnikom o dokumentaciji. V primeru vloge za postavitve proizvoda-objekta, obrazec ne predvideva nobene posebnosti. V obrazcu je treba navesti podatke o udeležencih, osnovne podatke o predvideni gradnji, zemljišču za gradnjo in priključevanju na komunalno infrastrukturo ter priložiti izris tlorisa, značilnega prereza, pogleda oziroma oblikovanje terena ter izris objekta na zemljiškokatastrskem prikazu. Pravilnik nikjer ne določa, da mora biti izris izdelan kot projekt, zato tudi v primeru proizvoda-objekta upravni organ ne sme zahtevati celotne tehnične dokumentacije.

Iz zahtev GZ in Pravilnika o dokumentaciji izhaja, da se v postopku izdaje gradbenega dovoljenja za nezahteven objekt ne preverja izpolnjevanja bistvenih zahtev, izpolnjevanja gradbenotehničnih predpisov ter ustreznost vgrajenih (gradbenih) proizvodov. Zakonodajna odgovornost za ustreznost proizvoda-objekta nalaga proizvajalcu.

Da bo investitor lahko vložil popolno vlogo, mora od proizvajalca pridobiti **podatke, za kakšen namen in na kakšnih lokacijah** je proizvod-objekt varen in zanj proizvajalec prevzema odgovornost. V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za nezahteven objekt je bistveno, da investitor zaproša za proizvod-objekt s **konkretno navedbo proizvoda**, ki je dejansko skladen z nameranim namenom objekta. V primeru zahteve za postavitve proizvoda-objekta se pod »naziv gradnje« ne navaja »šotor«, »montažna hala«, itd., kot je bilo že večkrat omenjeno, temveč investitor navede namen objekta, npr. »skladiščna stavba za lesne sekance« ter ob tem navede tudi, da gre za proizvod-objekt. Med opis velikosti in karakteristik objekta navede konkreten naziv proizvoda, ki ga želi postaviti kot proizvod-objekt in njegove deklarirane dimenzije. Upravni organ v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ugotavlja, ali predviden proizvod-objekt ustreza namenu objekta, kot ga je opredelil investitor v zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja. Namen proizvoda-objekta mora izhajati iz dela ali celotne tehnične dokumentacije proizvajalca, ki jo investitor priloži zahtevi kot »ostale priloge«.

PRIPOROČILO:

Tehnična in druga dokumentacija nezahtevnega objekta-proizvoda:

- namen uporabe - po CC-SI, (če gre za skladišče, tudi z navedbo snovi, ki se smejo skladiščiti,
- lokacija postavitve (na katere podlage/zemljine, katere vetrne cone, katere potresne cone),
- velikost (dimenzije) in karakteristike objekta (material konstrukcije, strehe, fasade, odprtini),
- izpolnjevanje zahtev predpisa, ki ureja splošno varnost proizvodov (ugotavlja se iz podatkov o proizvodu, oznak, opozoril, navodila za postavitve, uporabo, vzdrževanje),
- podatek o načinu postavitve (sidranje, vpenjanje),
- izpolnjevanje gradbeno-tehničnih predpisov glede na predviden namen uporabe in lokacijo (Pravilnik o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov, Pravilnik o požarni varnosti v stavbah, Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah, Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah, Pravilnik o tehničnih in organizacijskih ukrepih za skladiščenje nevarnih kemikalij, itd.).

V kolikor npr. investitor v vlogi navede, da je namen gradnja skladišča lesnih sekancev, v opisu pa navede konkreten proizvod – rastlinjak (ki ima določen namen uporabe kot stavba za namen rastlinske pridelave) gre za očitno neskladen proizvod oziroma neskladno rabo. V tem primeru upravni organ ne more izdati gradbenega dovoljenja za nezahteven objekt, saj že iz same dokumentacije izhaja, da gre za očitno neustrezen proizvod-objekt, saj namena nista skladna.

Neomejeno velikost proizvodov-objektov za razvrščanje med nezahtevne objekte se ne sme postavljati kamorkoli v prostoru. Tudi proizvodi-objekti morajo biti skladni s prostorskim izvedbenimi akti in predpisi o urejanju prostora. Glede dovoljene velikosti v prostoru je merodajna dopustna velikost objektov, kot je predpisana v prostorskih aktih, prav tako pa drugi pogoji, če so ti določeni (npr. faktor zazidanosti, odmiki, predpisani materiali, višine, barve, itd.). Investitor mora pridobiti mnenje občine, da je predvideni proizvod-objekt skladen z določbami prostorskega akta. Kot velja v vseh primerih, upravni organ lahko izda gradbeno dovoljenje za nezahteven objekt samo, če je le-ta skladen z določbami prostorskega akta.

V postopku izdaje gradbenega dovoljenja se poleg skladnosti s prostorskim aktom, v skladu s 43. členom GZ preverja še, ali je nameravana gradnja skladna s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj, ali je zagotovljena minimalna komunalna oskrba, če objekt glede na namen to rabi (npr. odvajanje odpadne vode, dostop do objekta, itd.), ali ima investitor pravico graditi na zemljišču predvidenem za gradnjo, in ali so plačane predpisane dajatve in prispevki.

6. POSTAVITEV PROIZVODA-OBJEKTA

Investitor mora 8 dni pred začetkom izvajanja gradnje (postavitve) objekta, za katerega ima pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje, prijaviti začetek gradnje. Prijava se vložijo na obrazcu (priloga 13, Pravilnik o dokumentaciji).

GZ v 62. členu določa, da mora investitor pred izvedbo gradnje objekta imenovati nadzornika. Za gradnjo nezahtevnih objektov imenovanje nadzornika ni obvezno, a mora v tem primeru gradnjo izvajati izvajalec, ki izpolnjuje pogoje iz 14. člena GZ. V primeru postavitve proizvoda-objekta kot nezahtevnega objekta GZ in Uredba ne predvidevata izjeme. Investitor mora v obrazec za prijavo začetka izvajanja gradnje tako navesti izvajalca, ki izpolnjuje pogoje v skladu s 14. členom GZ ali pa navesti nadzornika, ki mora izpolnjevati pogoje iz [Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti](#) (Uradni list RS, št. 61/17).

V kolikor želi proizvajalec proizvoda-objekta poleg proizvodnje ponujati tudi storitev montaže proizvoda, mora torej izpolnjevati tudi pogoje določene v 14. členu GZ. Če je proizvajalec že opravljal dejavnost gradbeništva po ZGO-1 in je izpolnjeval pogoje po ZGO-1, je treba upoštevati še prvi odstavek 120. člena GZ, ki določa prehodno obdobje dveh let, v katerem lahko izvajalci gradnjo opravljajo pod enakimi pogoji še naprej.

Investitorjeva odgovornost je, da v prostor postavlja proizvod-objekt skladen z izdanim gradbenim dovoljenjem in da le-tega v prostor postavlja v skladu z navodilom proizvajalca. (glej tudi točko 3.3.). V kolikor investitor v prostor postavlja proizvod-objekt:

- ki ne ustreza namenu, za katerega je pridobil gradbeno dovoljenje,
- a sam proizvod ne izpolnjuje pogojev iz uredbe in Tehnične smernice,
- se za njegovo postavitve izvajajo betonska, zidarska dela ali se varijo konstrukcijski elementi,
- ali pa se proizvodu v nasprotju z navodili za montažo dodaja elemente, ki niso sestavni del proizvoda, npr. inštalacije,

objekt ni skladen z izdanim dovoljenjem in gre za nedovoljen objekt.

PRIPOROČILO:

Ob tem še svetujemo, da je na gradbišču, za primer obiska inšpektorja na voljo tehnična dokumentacija proizvoda, s katero bo investitor dokazoval, da postavlja proizvod-objekt skladen z izdanim gradbenim dovoljenjem.

7. UPORABA PROIZVODA-OBJEKTA

GZ za uporabo nezahtevnega objekta ne predpisuje pridobitve uporabnega dovoljenja, zato tudi za proizvode-objekte postavljene kot nezahtevne objekte uporabnega dovoljenja ni treba pridobiti. Investitor je dolžan uporabljati proizvod-objekt skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem in navodili proizvajalca. V kolikor se uporablja proizvod-objekt v nasprotju z dovoljenim namenom objekta po gradbenem dovoljenju, gre za neskladno uporabo objekta. GZ v primeru neskladne uporabe nezahtevnega objekta določa, da gradbeni inšpektor ali drug pristojni inšpektor prepove uporabo objekta do izdaje novega pravnomočnega gradbenega dovoljenja.

8. PREHODNE DOLOČBE

Uredba, ki se jo uporablja od 2. 6. 2018, določa prehodno obdobje. V 10. členu določa, da se v postopkih začetkih pred uveljavitvijo uredbe objekti uvrščajo po prejšnji uredbi, oziroma po novi, če bi bila ta ugodnejša za investitorja.

V 11. členu je določeno, da se že zgrajeni objekti po novi uredbi razvrščajo samo, če je to za investitorja ugodneje, v nasprotnem primeru velja razvrstitev, kot je bila določena v prej veljavni uredbi. Uredba namreč proizvode-objekte, ki so bilo po prej veljavni uredbi razvrščeni med enostavne objekte, razvršča med nezahtevne objekte (če presegajo merila za enostaven objekt). Velja, da se že zgrajeni proizvodi-objekti ali proizvodi-objekti, ki so se začeli v prostor postavljati pred uveljavitvijo Uredbe, razvrščajo med enostavne objekte za katere ni gradbeno dovoljenje ni potrebno. Sam podpis pogodbe za izdelavo in montažo objekta še ne predstavlja gradnje, zato se objekti, katerih gradnja se ni začela pred 2. 6. 2018, razvrščajo po novi Uredbi.